

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/21/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715201702
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5715201702.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Zuzany Hartelovej v právnom spore žalobcu: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, ul. Pribinova č. 2, IČO: 00 151 866, proti žalovanému: BRIEŽDENIE, občianske združenie, so sídlom Martin, ul. Hájska č. 11174/19, IČO: 37 802 763, zastúpenému splnomocneným zástupcom Pacalaj, Palla a partneri, s.r.o., so sídlom Trnava, Námestie SNP č. 3, IČO: 36 857 548, o zaplatenie sumy 11.249,04 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného a žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 7C/68/2015-279 zo dňa 26. septembra 2019, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu
vo výroku I. m e n í tak, že žalobu žalobcu zamietajú,
vo výroku II. p o t v r d z u j e .
vo výroku III. z r u š u j e .

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Martin rozsudkom č. k. 7C/68/2015-279 zo dňa 26.09.2019 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 6.449,04 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšku sa žaloba žalobcu proti žalovanému zamietajú (výrok II.). Žalobca nemá povinnosť vrátiť žalovanému časť kúpnej ceny v rozsahu 4.800,- eur, ktorú vyplatil žalovaný ako kupujúci žalobcovi ako predávajúcemu z titulu kúpnej ceny podľa Kúpnej zmluvy zo dňa 08.04.2011, v znení dodatku č. 1 zo dňa 17.10.2011, uzatvorenú medzi žalobcom a žalovaným podľa čl. II/2.2. posledná odrážka - nehnuteľnosť zapísaná v tom čase na LV č. XXXX, v KN Katastrálneho úradu Žilina, správa katastra Martin, obec G. A. R., k. ú. G. A. R. - objekt bývalej žandárskej stanice, súp. č. XX, na pozemku parc. č. KNC 483/1 (výrok III.). Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 14 %, o výške náhrady trov konania rozhodne Okresný súd Martin samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (výrok IV.). Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobou žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 11.249,04 eur lebo nedodrжал podmienky zmluvy (stavbu, ktorú sa zmluvne zaviazal rekonštruovať a užívať zbúral bez vedomia žalobcu a cca po 2 rokoch od uzatvorenia zmluvy predal pozemky napriek skutočnosti, že sa zaviazal spolu so zrekonštruovanou stavbou ich využívať na zmluvne dohodnutý účel 5 rokov od nadobudnutia vlastníckeho práva k nim). Došlo tak k zmareniu zámeru, pre ktorý štát previedol nehnuteľnosti do vlastníctva žalovaného s využitím § 11 ods. 3 zák. č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v prospech žalovaného (ďalej len „zákona o správe majetku štátu“).

Súd uplatnený nárok v rozsahu výroku I. priznal žalobcovi v zmysle ust. § 457 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa zrušenej zmluvy dostal. Pri posúdení tejto otázky vychádzal z právoplatného rozsudku Okresného súdu Martin č. k.

15C/324/2014-446 zo dňa 14.11.2018 v zmysle § 194 ods. 2 zák. č. 160/20015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“, kde súd s právoplatnosťou určil vlastnícke právo žalobcu k nehnuteľnostiam, keď v tomto rozsudku práve z dôvodu žalobcom požadovaného určenia vyhodnotil, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným č. KR PZ-ZA-EO 2-153-005/2011 bola zrušená zo zákona podľa § 11 ods. 4 zákona o správe majetku štátu účinného v čase uzatvorenia tejto kúpnej zmluvy. Nárok priznal v zmysle ust. § 457 Občianskeho zákonníka rozdielne od právnej kvalifikácie žalobcom, ktorý žiadal uplatnený nárok ako škodu. Na základe v žalobe opísaných skutkových okolností došlo zo strany súdu k zmene právnej kvalifikácie, ktorá nie je zmenou žaloby v zmysle § 140 ods. 1 a 2 C. s. p. nakoľko nešlo o zmenu skutkového stavu. Žalobca si uplatnil nárok z titulu zrušenia konkrétneho zmluvného vzťahu, kúpnej zmluvy, ktorým došlo k prevodu tam opísaných nehnuteľností, a preto žalovaný nemôže vydať časť predmetu zo zrušenej kúpnej zmluvy - predmet žaloby, lebo došlo k zničeniu tejto časti predmetu zrušenej kúpnej zmluvy, ako je uplatnený v tomto spore. Žalobca žiadal náhradu vo výške jej všeobecnej hodnoty podľa predloženého znaleckého posudku a takto uplatnený nárok kvalifikoval ako škodu. Na základe rovnakých skutkových okolností súd tento nárok kvalifikoval v zmysle právnej úpravy § 457 Občianskeho zákonníka. O zmenu v skutkovom stave nepôjde vtedy, ak dôjde síce ku zmene právneho dôvodu, ale bez zmeny v skutkovom stave, čo bol aj daný prípad. Súd zmenil právny dôvod uplatneného nároku bez zmeny v opísanom skutkovom stave žalobcom a nevyhodnotil právny dôvod žalovaného nároku ako škodu, ale ako nárok vyplývajúci z ust. § 457 Občianskeho zákonníka, keďže zmluva bola zrušená, preto každý z účastníkov zrušenej kúpnej zmluvy je povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Podľa súdu je jeho vecou, aby tvrdený skutkový stav podrobil pod hmotnoprávnu normu, ktorá tomuto skutkovému stavu zodpovedá. Priznal teda plnenie na základe opísaného skutkového stavu, ktorý tvrdil žalobca v žalobe a ktorý bol aj predmetom dokazovania v konajúcej veci. S ohľadom na uplatnený nárok v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka bolo dôvodné a zákonné, aby takémuto výroku rozsudku, ktorým bolo priznané plnenie žalobcovi na základe jeho žaloby, keď žiadal nahradiť plnenie zo zrušenej kúpnej zmluvy, zodpovedala aj vzájomnosť plnenia, ktorá vyplýva z § 560 Občianskeho zákonníka - vo väzbe na druh a typ zmluvy. Kúpna zmluva je podmienená vzájomným plnením. Plneniu jedného zodpovedá plnenie druhého zmluvného partnera. V konajúcej veci ide o vzájomné peňažné plnenia. Na jednej strane nárok na vrátenie všeobecnej hodnoty zničenej veci a na druhej strane nárok na vrátenie zaplatenej kúpnej ceny - na tú časť predmetu kúpnej zmluvy, ktorý bol zničený. K tejto časti predmetu kúpnej zmluvy je aj uplatnený nárok, predmet sporu. Súd preto mohol aj bez námietky započítania alebo vzájomného návrhu urobiť vzájomné zúčtovanie týchto plnení, čo urobil spôsobom ako bol vysvetlený aj v priebehu sporu, majúc za to, že bola určená všeobecná hodnota zničenej veci, opísanej nehnuteľnosti v znaleckom posudku, z ktorej súd vychádzal - zo všeobecnej hodnoty 11.249,04 eur a to postupom podľa § 264 ods. 1 C. s. p. Keďže nie je možné časť predmetu zrušenej kúpnej zmluvy žalobcovi vrátiť (k tejto časti nebolo výrokom rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 15C/324/2014-446 zo dňa 14.11.2018 určované vlastnícke právo, lebo bol zničený), bolo dôvodné k tejto časti predmetu zrušenej kúpnej zmluvy vyjadriť povinnosť vyplývajúcu z ust. § 457 Občianskeho zákonníka v peňažnom plnení pri aplikácii § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Bolo preukázané znaleckým posudkom č. 20-45/2009 zo dňa 31.03.2009, že všeobecná hodnota celého predmetu kúpnej zmluvy bola určená sumou 23.300,- eur. Všeobecná hodnota časti predmetu kúpnej zmluvy, ktorá bola zničená a vo vzťahu ku ktorej uplatňuje žalobca voči žalovanému nárok bola určená vo výške 11.249,04 eur, ktorá hodnota je 48 % vo vzťahu k všeobecnej hodnote celého predmetu kúpnej zmluvy (23.300,- eur). Nebolo sporné, že cena predmetu kúpnej zmluvy bola dohodnutá a skutočne aj zaplatená vo výške 10.000,- eur. Potom 48 % z dohodnutej a vyplatenej kúpnej ceny 10.000,- eur je 4.800,- eur, ktorá uvedená suma pripadá na predmet sporu ako kúpna cena na čas predmetu kúpnej zmluvy, ktorý bol zničený. Pokiaľ sa nemôže vrátiť vec zničená, vráti sa jej hodnota. V danom prípade by bolo dôvodné žalovanému ako kupujúcemu voči žalobcovi ako predávajúcemu priznať len taký nárok na vrátenie kúpnej ceny o čo zaplatená kúpna cena presahuje všeobecnú hodnotu zničenej veci. Zaplatená cena predmetu sporu bola 4.800,- eur. Všeobecná hodnota zničenej veci bola 11.249,04 eur. Zaplatená cena teda neprevyšuje všeobecnú hodnotu zničenej veci, preto je rozdiel v prospech žalobcu a tento bol žalobcovi priznaný výrokom I. rozsudku v sume 6.449,04 eur. Podľa názoru súdu zákonne vykonal započítanie a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 6.449,04 eur ako rozdiel medzi sumou 4.800,- eur, ktorá bola zaplatená ako kúpna cena na časť predmetu kúpnej zmluvy a ktorú by mal žalobca žalovanému vrátiť (§ 457 Občianskeho zákonníka) a sumou 11.249,04 eur ako všeobecnou hodnotou predmetu sporu, ktorý by mal nahradiť žalovaný žalobcovi za zničenú vec. Vo zvyšku nárok žalobcu proti žalovanému ako nedôvodný zamietol lebo nebolo sporné, že žalobca prijal kúpnu cenu a nevrátil žalovanému ani čiastočne toto plnenie zo zrušenej kúpnej zmluvy. Súd vyjadril vzájomnosť plnenia v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka v spojení s § 560 Občianskeho zákonníka tým, že žalobca nemá

povinnosť vrátiť žalovanému časť kúpnej ceny, na ktorú súd vykonal vzájomné zúčtovanie na nárok žalobcu uplatnený v tomto spore (výrok III. rozsudku). Podľa súdu na povinnosť vrátenia si navzájom poskytnutého plnenia odkazuje vo veci sp. zn. 15C/324/2014 aj odvolací súd poukazujúci na spravodlivé usporiadanie vzťahov medzi žalobcom a žalovaným 1/ (v tomto spore žalovaný) a to práve v zmysle ust. § 457 Občianskeho zákonníka. Na uvedené odkázal aj v súvislosti s argumentáciou žalovaného (nie je možné sa domáhať vrátenia plnenia od neho, nakoľko žalovaný previedol predmet kúpnej zmluvy - nehnuteľnosti na tretí subjekt, ktorý je stále vlastníkom čiže sa momentálne nemá čo vrátiť žalobcovi a on nemôže vrátiť kúpnu cenu tejto tretej osobe). K argumentácii žalovaného, že žalobcovi v čase likvidácie predmetu budovy nesvedčalo vlastnícke právo, súd poukázal na ust. § 70 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv, podľa ktorého údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Aj napriek skutočnosti, že nebolo určené vlastnícke právo k zbúranej nehnuteľnosti, odkázal na právnu úpravu § 457 Občianskeho zákonníka.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 C. s. p. Úspech žalobcu bol 6.449,04 eur oproti žalovanému nároku 11.249,04 eur, čo predstavuje 57 % úspechu žalobcu proti žalovanému, ktorého úspech je 43 %, čo v konečnom dôsledku znamená nárok žalobcu na náhradu jeho účelne vynaložených trov v rozsahu 14 %. Podľa § 262 ods. 2 C. s. p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie obidve strany sporu.

3. Žalobca odvolaním napadol výroky II., III., IV. rozsudku okresného súdu. Vytýkal súdu, že napriek jednoznačnému právnomu a skutkovému vymedzeniu uplatneného nároku z jeho strany, zmenil právnu kvalifikáciu uplatneného nároku, keď mu priznal nárok podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Nestotožnil sa s jeho názorom, podľa ktorého „bol nárok uplatnený titulom zrušenia konkrétneho zmluvného vzťahu“. Otázka platnosti kúpnej zmluvy mala byť v tomto konaní posúdená len ako predbežná, nakoľko od vlastníctva veci v čase jej zničenía závisí existencia protiprávneho konania na strane žalovaného. Ani v konaní na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 15C/324/2014 nebolo predmetom rozhodovania určenie neplatnosti právneho úkonu, keď sa (ne)platnosť kúpnej zmluvy posudzovala len ako predbežná otázka pri rozhodovaní o určení vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. V súčasnosti tak neexistuje právoplatné súdne rozhodnutie, ktoré by v právne záväznom výroku konštatovalo neplatnosť kúpnej zmluvy. Podľa názoru žalobcu súd bol viazaný žalobným návrhom, čo zahŕňa nielen kvantitatívne vyčíslenie uplatneného nároku, ale aj jeho kvalitatívne vyjadrenie, vrátane subsumovania nároku pod konkrétnu právnu normu. Úlohou súdu v tomto spore tak malo byť rozhodovanie, či mu patrí právo na náhradu škody proti žalovanému za splnenia zákonných podmienok, ktoré predpokladá zákon v prípade náhrady škody. Bol názoru, že postup súdu, ktorý ex offo zmenil právny základ uplatneného nároku predstavuje vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to napriek tomu, že súd považoval celý jeho nárok za opodstatnený. Ďalej žalobca namietal nesprávne právne posúdenie, keď súd uviedol, že „mohol aj bez námietky započítania alebo vzájomného návrhu urobiť vzájomné zúčtovanie plnení“, t.j. jeho nárok na náhradu škody za zničenú budovu započítať na nárok žalovaného na vrátenie kúpnej ceny zo zrušenej kúpnej zmluvy. Podľa žalobcu zákon pozná len dva spôsoby započítania pohľadávok (jednostranným úkonom alebo dohodou) za súčasného splnenia zákonných podmienok § 580 a nasl. Občianskeho zákonníka s osobitosťami podľa § 358 a nasl. Obchodného zákonníka. Bez náležitého odôvodnenia však súd dospel k záveru, že aj bez návrhu žalovaného na započítanie alebo bez existencie vzájomnej dohody o započítaní, môže dve pohľadávky v tomto konaní započítať a nezaoberal sa ani ďalšími podstatnými podmienkami pre účinné započítanie (napr. spôsobilosť pohľadávok na započítanie, splatnosť nároku na vrátenie kúpnej ceny alebo okamih stretu pohľadávok). Jeho právo na spravodlivé súdne konanie bolo porušené už len tým, že on nemal priestor na vyjadrenie sa k „účinnosti započítania“ čo bolo napokon upreté aj žalovanému, ktorý započítanie pohľadávok doposiaľ v konaní nenamietal. Podľa žalobcu ak by sa aj odvolací súd stotožnil s názorom súdu v napadnutom rozsudku o povinnosti beznávrhového započítania jeho nároku na náhradu škody s nárokom žalovaného na vrátenie kúpnej ceny, potom on by mal byť podanou žalobou úspešný v rozsahu 100 %. Súde facto v napadnutom rozsudku mu priznal nárok spolu vo výške 11.249,04 eur, keď časť tohto nároku (6.449,01 eur) uložil zaplatiť žalovanému a zvyšná časť (4.800,- eur) bola započítaná na časť kúpnej ceny z titulu kúpnej zmluvy. Ak on nemohol v konaní predpokladať, že súd zmení právnu kvalifikáciu nároku obsiahnutú v žalobe (s takýmto postupom na pojednávaní dňa 26.09.2019 výslovne nesúhlasil), potom nemohol objektívne ovplyvniť ani znenie výrokov napadnutého rozsudku. Zo strany žalovaného totiž nebol vykonaný prejav vôle, ktorý by smeroval k započítaniu nároku na vrátenie kúpnej

ceny z kúpnej zmluvy (najmä preto, že žalovaný neplatnosť kúpnej zmluvy stále rozporuje) oproti jeho nároku na náhradu škody za zbúranú budovu (ktorý nárok žalovaný v tomto konaní v celom rozsahu popiera). Nebolo preto možné predpokladať, že súd svojoľne pristúpi k takémuto započítaniu, čím on bol ukrátený o časť požadovanej náhrady za spôsobenú škodu, čo sa následne premietlo do výroku IV. napadnutého rozsudku (do výroku o trovách konania - poznámka odvolacieho súdu). Tento výrok preto vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, keď mu mal byť priznaný nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %. Žalovaný nebol v konaní úspešný ani len čiastočne, nakoľko súd zvyšnú časť uplatneného nároku mu priznal v podobe započítania do pohľadávky žalovaného. Inak povedané, ak by uplatnený nárok na náhradu škody vo výške 4.800,- eur na strane žalobcu neexistoval, potom by túto časť nemohol súd započítať oproti nároku žalovaného na vrátenie kúpnej ceny z kúpnej zmluvy. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby odvolací súd postupom podľa § 388 C. s. p. rozsudok okresného súdu zmenil a jeho žalobe vyhovel, v prípade ak dospeje k názoru, že započítanie vzájomných pohľadávok bolo zákonné, navrhol, aby odvolací súd postupom podľa § 388 C. s. p. zmenil výrok IV. napadnutého rozsudku tak, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný odvolaním napadol výroky I., III. a IV. rozsudku okresného súdu z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C. s. p. Podľa neho súd v danej právnej veci rozhodol zjavne arbitrárne a nesprávne, t.j. najmä bez existencie splnenia všetkých podmienok vyžadovaných v zmysle hmotnoprávneho ustanovenia § 457 v spojení s § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré by umožnili nielen subsumovanie, ale predovšetkým spravodlivé právne posúdenie žalobcom tvrdeného skutkového stavu podľa predmetných hmotnoprávných ustanovení Občianskeho zákonníka a bez náležitého zistenia skutkového stavu veci, ktorý mal byť súdom zistený v prvostupňovom konaní a zároveň tak súd mu znemožnil navrhovať v konaní dôkazy vo svoj prospech ako aj uplatniť svoje nároky (majetkové práva) voči žalobcovi v konaní. Žalovaný mal za to, že i keď súd síce nie je viazaný právnou kvalifikáciou žalobcu, ktorý svoj nárok v prvostupňovom konaní nesprávne označil ako nárok na náhradu škody, ani to však súdu účelovo a bez vykonaného dokazovania neumožňuje žalobcom tvrdený skutkový stav subsumovať a právne posúdiť a vo veci rozhodnúť, ak nie sú splnené všetky podmienky pre právne posúdenie predmetnej veci v zmysle § 457 v spojení s § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Tieto podmienky v danom konaní neboli a nemohli byť splnené, keďže žalobca v tomto konaní, ba dokonca ani v inom súvisiacom konaní (čiže vo veci sp. zn. 15C/324/2014) a/ nikdy netvrdil a ani nijakým spôsobom nedeclaroval, že je pripravený (alebo ochotný) vydať kúpnu cenu (plnenie), prípadne jej zodpovedajúcu časť jemu, čo je podmienka uplatnenia § 457 Občianskeho zákonníka pri neplatnej zmluve aj pri zrušenej zmluve (podľa názoru súdu daný prípad), na základe ktorej si obe zmluvné strany, čiže žalobca a aj on, poskytli vzájomné plnenia (žalobca v konaní odignoroval synalagmatickosť záväzku a ani ho nezahrnul zodpovedajúcim a potrebným spôsobom do žalobného návrhu), b/ netvrdil žiadny okamih vzniku bezdôvodného obohatenia, ktorý sa snažil ustáliť prvostupňový súd v konaní (a to prevzatím právneho názoru súdu z rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/324/2014 z 14.11.2018), pričom zároveň žalobca v konaní nesprávne a zavádzajúco vychádzal zo všeobecnej hodnoty stavby špecifikovanej v kúpnej zmluve uzatvorenej medzi žalobcom a ním zo dňa 08.04.2011 podľa znaleckého posudku č. 20-45/2009 zo dňa 31.03.2009, ktorý bol vypracovaný v značnom čase pred uzavretím kúpnej zmluvy, ktorá všeobecná hodnota však logicky nemôže byť rovnaká a zodpovedať (aj s prihliadnutím na skutočnú cenu, za akú boli nehnuteľnosti podľa kúpnej zmluvy predané žalovanému) všeobecnej hodnote stavby v čase, keď malo podľa prvostupňového súdu nastať zrušenie kúpnej zmluvy a teda vznik bezdôvodného obohatenia u žalobcu, ako aj u neho. Následne citoval z rozhodnutí NS ČR sp. zn. 25Cdo/489/1999 z 15.06.2020 a sp. zn. 29Odo/211/2005 z 14.12.2005. Ak teda žalobca nedeclaroval pripravenosť vrátenia plnenia, petit žaloby neznal na vzájomné plnenie a ani nebolo v konaní vykonané dokazovanie v náležitom rozsahu pre spravodlivé rozhodnutie, súd žalobe žalobcu (pre nesplnenie podmienok v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka v spojení s § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka) ani čiastočne nemohol vyhovieť. Podľa žalovaného pre rozhodnutie súdu v konaní nielen objektívne neboli splnené všetky podmienky vyžadované príslušným hmotnoprávnym ustanovením (§ 457 Občianskeho zákonníka v spojení s § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ale súd nemohol spravodlivo pristúpiť k subsumovaniu žalobcom tvrdeného skutkového stavu veci pod toto hmotno-právne ustanovenie bez toho, aby mu umožnil dokazovať v intenciách žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia (i keď v skutočnosti žalobca nikdy nepristúpil k vykonaniu nevyhnutnej úpravy žalobného návrhu v potrebnom rozsahu). Vzhľadom k tomu, že súd v danom konaní včas neuviedol predbežné právne posúdenie veci, ktoré je povinný v konaní v zmysle § 181 ods. 2 C. s. p. predniesť, aj týmto nesprávnym procesným postupom v konaní súd objektívne mu znemožnil viesť dokazovanie

týmto smerom (čiže v intenciách žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia a nie v intenciách žaloby o náhradu škody) a vo svoj prospech. Dokonca zo samotného prednesu strán na poslednom pojednávaní uvedenom i v odôvodnení rozsudku je nepochybné, že obe strany stále argumentovali v intenciách žaloby o náhradu škody a súd tak arbitrárne a v rozpore s princípom právnej istoty vydal pre obe strany prekvapivé rozhodnutie. Žalovaný bol názoru, že dokonca aj v prípade, ak je výrok rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/324/2014 zo dňa 14.11.2018 pre súd v tomto konaní záväzný, neznamená to, že je v konaní o náhradu škody oprávnený automaticky preberať právny názor uvedený v rozsudku týkajúci sa len pozemkov, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy, aj pre stavbu, keďže určenie vlastníckeho práva k stavbe bolo súdom právoplatne zamietnuté. Tiež považoval za nesprávny názor súdu, podľa ktorého k časti predmetu zrušenej kúpnej zmluvy (čiže k stavbe) nebolo určované vlastnícke právo preto, lebo bol zničený. V skutočnosti vlastnícke právo k tejto časti predmetu kúpnej zmluvy nebolo určené preto, lebo žalobca na tomto určení nemal naliehavý právny záujem a tiež preto, že žalobca v konaní sp. zn. 15C/324/2014 existenciu stavby nepreukázal a ani zničenie stavby vôbec nebolo v tomto konaní sp. zn. 15C/324/2014 vôbec dokazované. Žalovaný mal za to, že postup súdu v zmysle § 264 ods. 1 C. s. p. je nepreskúmateľný, pričom sa tento reálne ani nepokúsil objektívne a už vôbec nie na základe vlastnej úvahy odhadom stanoviť všeobecnú hodnotu stavby k okamihu údajného vzniku bezdôvodného obohatenia. Iba účelovo a nesprávne vychádzal zo všeobecnej hodnoty stavby podľa znaleckého posudku č. 20-45/2009 zo dňa 31.03.2009 vyhotoveného v čase až viac ako dva roky pred uzatvorením kúpnej zmluvy. Všeobecná hodnota stavby podľa tohto znaleckého posudku je nepochybne určite vyššia ako skutočná všeobecná hodnota stavby ku dňu uzatvorenia kúpnej zmluvy. Súd preto takýmto postupom nesprávne, arbitrárne a nespravodlivo určil všeobecnú hodnotu stavby v prospech žalobcu. Považoval za arbitrárny a nesprávny názor súdu keď bez akéhokoľvek prihladenia na hospodársky účel kúpnej zmluvy a skutočnú hodnotu plnenia oboch strán kúpnej zmluvy len svojvoľne pristúpil k rozdeleniu žalovaným zaplatenej kúpnej ceny vo výške 10.000,- eur „v prepočte“ podľa hodnôt znaleckého posudku č. 20-45/2009 zo dňa 31.03.2009. Týmto svojvoľným rozdelením kúpnej ceny dosiahol absolútne nespravodlivý stav, pri ktorom má žalobca vo vlastníctve pozemky, resp. pozemky bez stavby a ešte je mu priznaná aj náhrada bezdôvodného obohatenia za súčasného ponechania si kúpnej ceny za pozemky. Takéto rozhodnutie je nespravodlivé nesprávne a v zjavnom rozpore s reparačnou funkciou inštitútu bezdôvodného obohatenia. Ďalej podľa žalovaného súd nemôže sám bez úkonov strán vykonať započítanie, čo je hmotnoprávny úkon a už vôbec nie bez jeho kompenzačnej námietky, na základe ktorej by si on započítal celú kúpnu cenu, ktoré zaplatil (plnil) žalobcovi. Vzhľadom na nesprávny a arbitrárny výrok I. a výrok III. rozsudku nie je a nemôže byť správny ani výrok IV. rozsudku, na základe ktorého sa priznaním trov konania žalobcovi v súdom určenej výške tiež v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu v konaní a nesprávneho právneho posúdenia veci súdom nesprávne zvýhodnil žalobca. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., III. a IV. zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalovaný prostredníctvom splnomocneného zástupcu vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu mal za to, že tento v ňom neuviedol riadne (ba ani žiadne) vymedzenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d/ C. s. p., keď neuviedol v akom postupe prvoinštančného súdu vidí tzv. inú vadu konania a neuviedol zrozumiteľné vymedzenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. c/ C. s. p. keď z obsahu jeho odvolania nie je zrejmé vzhľadom k akej právnej norme namieta konkrétny nesúlad aplikácie právnej normy. Tiež uviedol, že žalobca nemohol byť v čase asanácie stavby jej vlastníkom, pretože žiaden zákon neumožňuje „spätné“ nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetu kúpy predávajúcim po zrušení kúpnej zmluvy (čiže aj kúpnej zmluvy), a to bez ohľadu na dôvod jej zrušenia pričom on uvádza, že právne následky neplatnosti zmluvy aj zrušenia zmluvy upravuje výslovne a rovnako ust. § 457 Občianskeho zákonníka. Nemôžu byť preto odlišne určené súdom bez ohľadu na akúkoľvek argumentáciu žalobcu, čo potvrdzuje aj bod 12.2 nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 184/2015 zo dňa 26.08.2015. Žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že zrušenie kúpnej zmluvy má mať za následok jej „absolútnu neplatnosť“. Čo sa týka hodnoty zbúranej stavby túto súd určil nesprávne a v tejto súvislosti preto zdôraznil, že súd pred vydaním rozsudku nevykonala riadne (prakticky žiadne) dokazovanie na určenie hodnoty zbúranej stavby. Nesúhlasil s tým, že by súd v rozsudku mal „de facto“ priznať žalobcovi nárok a tento nemal prakticky žiadny, ani len čiastočný úspech v konaní. Ďalej mal za to, že samotné podanie odvolania žalobcu preukazuje, že rozsudok je prekvapivým rozhodnutím pre obe strany. Taktiež mal žalovaný za to, že účel kúpnej zmluvy vôbec porušený nemohol byť zotrúvaním na jeho argumentácii zo súvisiaceho konania. S poukazom na judikatúru (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15.06.2000 sp. zn. 25 Cdo 489/1999) je zjavné, že odvolanie žalobcu nemôže byť dôvodom na takú zmenu rozsudku ako žiada žalobca v odvolaní, keďže v odvolacom konaní nemôže tento

svoj návrh podľa C. s. p. meniť. Predpoklady náhrady škody totiž preukázané ani splnené nie sú a titulom bezdôvodného obohatenia nemôže byť žalobcovi priznané žiadne plnenie bez existujúceho žalobného petitu rešpektujúceho synalagmu reštitučných povinností. Keďže z petitu odvolania žalobcu vyplýva, že odvolací návrh k výroku o náhrade trov konania je zo strany tohto podmienený vyslovením takého právneho názoru odvolacieho súdu, ktorý sám žalobca napáda v rozsudku prvoinštančného súdu (platnosť započítania pohľadávok) možno považovať jeho odvolací návrh voči výroku rozsudku o náhrade trov konania za nezrozumiteľný.

6. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou sporu (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti vo výroku I. zmenil (§ 388 C. s. p.), vo výroku II. potvrdil (§ 387 ods. 1 C. s. p.) a vo výroku III. zrušil (§ 387 ods. 1 písm. a/ C. s. p.).

8. Žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 11.249,04 eur. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že jeho právny predchodca uzavrel so žalovaným kúpnu zmluvu predmetom ktorej bol prevod označených nehnuteľností pričom sa žalovaný zmluvne zaviazal tieto po vykonaní rekonštrukcie využívať na poskytovanie všeobecne prospešných služieb minimálne 5 rokov pod sankciou zrušenia zmluvy. Jeden z objektov nehnuteľností - budovu bývalej žandárskej stanice žalovaný zdemoloval bez jeho vedomia a konal tak v rozpore so zmluvou aj zákonom o správe majetku štátu). S poukazom na skutočnosť, že došlo k demolácii budovy namiesto jej zmluvne dohodnutej rekonštrukcie vznikla škoda na jeho majetku v celkovej sume 11.249,04 eur, ktorá predstavuje všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti uvedenej v znaleckom posudku podľa kúpnej zmluvy.

9. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 6.449,04 eur do 3 dní od právoplatnosti, vo zvyšku žalobu žalobcu proti žalovanému zamietol a rozhodol, že žalobca nemá povinnosť vrátiť žalovanému časť kúpnej ceny v rozsahu 4.800 eur, ktorú vyplatil žalovaný ako kupujúci znení Dodatku č. 1 zo dňa 17.10.2011 uzatvorenú medzi i žalobcovi ako predávajúcemu z titulu kúpnej ceny podľa kúpnej zmluvy z 08.04.2011 medzi žalobcom a žalovaným, podľa čl. II./2.2 posledná odrážka - nehnuteľnosť zapísaná v tom čase na LV č. XXXX, v KN Katastrálneho úradu Žilina, Správa katastra Martin, Obec G. A. R., k.ú. G. A. R. - objekt bývalej žandárskej stanice, súp. č. XX, na pozemku parcela č. KNC-C 483/1. Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 14 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne Okresný súd Martin samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

10. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z rozhodnutia vo veci sp. zn. 15C/324/2014 kde súd určil, že žalobca je vlastníkom označených nehnuteľností a bolo vyhodnotené, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným bola zrušená zo zákona podľa § 11 ods. 4 zákona o správe majetku štátu a to od počiatku. Pokiaľ žalobu zamietol tak to bolo pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva k reálne neexistujúcim stavbám (drevený sklad, maštaľ, pivnica) aj keď boli právne vedené na liste vlastníctva. Ohľadom stavby žandárskej stanice nebolo rozhodované nakoľko už bola asanovaná. V tejto preskúmvanej veci súd priznal žalobcovi nárok v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka rozdielne od právnej kvalifikácie žalobcom, ktorý žiadal nárok ako škodu. Na základe v žalobe opísaných skutkových okolností došlo zo strany súdu k zmene právnej kvalifikácie. Podľa neho preto bolo podľa § 457 Občianskeho zákonníka dôvodné a zákonné, aby výroku rozsudku zodpovedala vzájomnosť plnenia - nárok na vrátenie všeobecnej hodnoty zničenej veci a nárok na vrátenie zaplatenej kúpnej ceny. Podľa súdu mohol aj bez námietky započítania alebo vzájomného návrhu urobiť vzájomné zúčtovanie týchto plnení. Všeobecná hodnota celého predmetu kúpnej zmluvy je 23.300,- eur, žalobca si uplatňoval sumu 11.249,04 eur čo je 48 % z tejto sumy, kúpna cena bola 10.000,- eur a 48 % z tejto sumy je 4.800,- eur. Rozdiel medzi sumou 11.249,04 eur a sumou 4.800,- eur je suma 6.449,04 eur, ktorú zaviazal žalovaného žalobcovi zaplatiť a vo zvyšku žalobu žalobcu proti žalovanému zamietol. Zároveň rozhodol, že žalobca nemá povinnosť vrátiť žalovanému časť kúpnej ceny v rozsahu 4.800,- eur, ktorú vyplatil žalovaný ako kupujúci žalobcovi ako predávajúcemu z titulu kúpnej ceny podľa kúpnej zmluvy v znení Dodatku č. 1.

11. Podľa § 451 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

12. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

13. Právna úprava v ust. § 457 Občianskeho zákonníka nadväzuje na ust. § 451 Občianskeho zákonníka, ktoré okrem iného konštatuje, že bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu.

14. Ustanovenie § 457 Občianskeho zákonníka všeobecne určuje, že v takom prípade si zmluvné strany musia vrátiť všetko, čo na základe neplatného alebo zrušeného vzťahu dostali. Je to dôsledok aplikácie zásady, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného. Nie je pritom rozhodujúce z akého dôvodu je zmluva neplatná alebo bola zrušená. Pre povinnosť vrátiť bezdôvodné obohatenie je rozhodujúce iba to, či k takémuto obohateniu došlo.

15. Z ust. § 457 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o záväzky vzájomné (synalagmatické), teda záväzky vzájomne podmienené a na seba vzájomne viazané, pri ktorých sa plnenia môže domáhať len ten, kto sám dlh splnil alebo je ochotný a schopný ho splniť.

16. Určenie toho, čo sa má vrátiť vyplýva z ust. § 458 Občianskeho zákonníka.

17. Podľa § 458 Občianskeho zákonníka musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada (ods. 1). S predmetom bezdôvodného obohatenia sa musia vydať aj úžitky z neho, pokiaľ ten, kto bezdôvodné obohatenie získal, nekonal dobromyseľne (ods. 2). Ten, kto predmet bezdôvodného obohatenia vydáva, má právo na náhradu potrebných nákladov, ktoré na vec vynaložil (ods. 3).

18. Podľa § 458 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka sa teda musí vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Predmetom vrátenia teda v prvom rade musí byť to, čo bolo na základe neplatnej alebo zrušenej zmluvy plnené. Povinnosť vrátiť všetko, čo na základe neplatnej alebo zrušenej zmluvy zmluvná strana dostala, však nemusí byť vždy možné. Ak nemožno vydať všetko (alebo aj časť), čo bolo predmetom plnenia a čo teda tvorí bezdôvodné obohatenie, najmä vtedy, ak plnenie spočívalo vo výkonoch, musí sa podľa § 458 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka poskytnúť peňažná náhrada.

19. Ak je kúpna zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, môže sa jej účastník domáhať úspešne vrátenia svojho plnenia len za predpokladu, že je ochotný a schopný vrátiť žalovanému to, čo sám prijal ako plnenie zo zmluvy (§ 457 ods. 1 a § 76 Občianskeho zákonníka). To sa týka aj prípadnej peňažnej náhrady za plnenie, ak nie je dobre možné vrátenie pôvodného plnenia (§ 458 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka). Súd môže vyhovieť takejto žalobe iba vtedy, ak je v žalobnom návrhu samotnom alebo v spojení so vzájomným návrhom žalovaného podklad (§ 153 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O. s. p.“) pre výrok, v ktorom je možné vyjadriť vzájomnú viazanosť plnenia oboch účastníkov, ktorá by bola v zmysle ust. § 262 ods. 1 O. s. p. rešpektovaná v prípade súdneho výkonu rozhodnutia (rozsudok NS ČR sp. zn. 3Cz 40/1974 Zb. z 04.10.1974, Zborník IV, str. 630).

20. Prejednávaný spor o zaplatenie sumy 11.249,04 eur s príslušenstvom sa odvíja od toho, že medzi žalobcom žalovaným bola uzavretá kúpna zmluva, ktorá bola zrušená. Aj podľa odvolacieho súdu uvedené závery vyplývajú z konania vo veci Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/324/2014. Žalovaný (kupujúci) mal tak možnosť od žalobcu (predávajúceho) žiadať vrátenie kúpnej ceny oproti vydaniu nehnuteľnosti a žalobca (predávajúci) mal možnosť žiadať od žalovaného (kupujúceho) vydanie nehnuteľností oproti vráteniu kúpnej ceny.

21. Žalobca žalobou žiadal peňažnú náhradu ako protihodnotu toho, čo nemožno vydať za zničenú vec (zbúranie žandárskej stanice). Uplatnený nárok právne kvalifikoval ako škodu. Okresný súd kvalifikoval nárok v zmysle právnej úpravy ust. § 457 Občianskeho zákonníka, keďže zmluva bola zrušená, preto každý z účastníkov zrušenej kúpnej zmluvy je povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

22. Žalobca v odvolaní vytykal súdu zmenu právnej kvalifikácie uplatneného nároku keď mu priznal nárok podľa § 457 Občianskeho zákonníka a jeho úlohou malo byť preto rozhodovanie, či mu patrí právo na náhradu škody proti žalovanému za splnenia zákonných podmienok.

23. V sporovom konaní platí, že predmet sporu vymedzuje žalobca. Žalobca totiž vo svojom žalobnom návrhu uvedie, čoho sa na súde domáha a tým vymedzí, o čom daný spor bude. Toto vymedzenie predmetu sporu však nie je nemenné. Civilný sporový poriadok totiž pozná inštitút zmeny žaloby, prostredníctvom ktorého môže žalobca s predmetom sporu disponovať a meniť ho. Zmenou žaloby nie je zmena právnej kvalifikácie uplatňovaného nároku. Dôvodom je, že zmena žaloby sa dotýka výlučne skutkových okolností daného prípadu, keďže právna kvalifikácia nároku je vecou súdu (iura novit curia). Zmenou žaloby sa teda zásadne rozumie len kvalifikovaná zmena tvrdených skutkových okolností, ktoré sú (prípadne) podkladom aj pre zmenu právnej kvalifikácie.

24. Podľa odvolacieho súdu okresný súd uplatnený nárok správne právne kvalifikoval a nebol viazaný právnou kvalifikáciou uvedenou v žalobe žalobcu. Za situácie, kedy je kúpna zmluva neplatná alebo kedy je zrušená, nastupuje režim § 457 Občianskeho zákonníka, ktorý špeciálne upravuje dôsledky bezdôvodného obohatenia vzniknutého plnením z neplatného právneho úkonu alebo zo zrušenej zmluvy.

25. Podľa odvolacieho súdu aj v prípade, že vec nemožno vrátiť lebo bola zničená a kedy prislúcha peňažná náhrada za plnenie, je možné vyhovieť žalobe iba vtedy, ak je v žalobnom návrhu vyjadrená vzájomná podmienenosť vzájomných plnení účastníkov daného právneho vzťahu.

26. Z obsahu žaloby žalobcu nevyplývalo vyjadrenie vzájomnej viazanosti plnení oboch účastníkov. Z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 26.09.2020 vyplýva, že súd v rámci predbežného právneho zhodnotenia veci na základe doteraz vykonaného dokazovania okrem iného uviedol, že „Pokiaľ išlo o uplatnený nárok, na základe tých skutkových okolností, ktoré opísal žalobca v žalobe a v ďalšom písomnom vyjadrení, súd tento právne kvalifikoval ako nárok v zmysle ust. § 457 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému účastníkovi všetko, čo podľa tejto zmluvy dostal. Ide o zákonné ustanovenie na základe ktorého je súd zo zákona povinný vyjadriť aj vzájomnosť plnenia vo vzťahu k druhej strane, teda druhej strane zo zrušenej zmluvy, kúpnej zmluvy, nakoľko aplikácia uvedeného zákonného ust. podľa § 457 Občianskeho zákonníka je v praxi bežná v prípade kúpnej zmluvy, pri ktorej sú súčasne vzájomne podmienené nároky účastníkov tejto zmluvy na vrátenie plnenia zo zrušenej kúpnej zmluvy. Potom výrok rozsudku súdu na plnenie podľa § 457 je tento výrok zo zákona podmienený aj záväzkom voči druhému účastníkovi a táto vzájomná viazanosť musí byť vyjadrená v rozsudku, ak súd vynáša o niektorom z nárokov zmluvných strán svoje rozhodnutie. Ak predávajúci, čo je tento prípad, žaluje kupujúceho o vrátenie veci z neplatnej kúpnej ceny, súd v prípade, ak sa preukáže, že tento nárok je dôvodný, musí vo výroku rozsudku vyjadriť aj vzájomný záväzok oboch zmluvných strán, teda predávajúceho a kupujúceho, na vrátenie plnenia oboch zmluvných strán a v prípade, ako jej aj tento, že kúpenú vec už nie je možné vrátiť, lebo je nesporné medzi stranami k tomuto momentu, že táto vec bola zničená, zdemolovaná a teda neexistuje, potom je dôvodné, aby bola vrátená adekvátna hodnota, všeobecná hodnota tejto zničenej veci zo strany kupujúceho, ktorý už nemôže túto vec ako zničenú vec vrátiť“.

27. Podľa odvolacieho súdu z uvedeného vyplýva, že okresný súd v rámci predbežného právneho posúdenia veci sa vyjadril k podmienenosti nárokov zmluvných strán, ktorú treba zohľadniť pri rozhodovaní o ich právach a povinnostiach. Na tomto mieste žalobca zotrval na tom, že nárok si uplatňuje z titulu náhrady škody. Žalovaný tiež nepredniesol vzájomný návrh. Za tohto stavu mal však okresný súd žalobu žalobcu správne zamietnuť lebo žalobca svoj návrh podľa požiadaviek § 457 Občianskeho zákonníka neupravil a preto nemohla byť žaloba pre uvedenú podmienenosť nárokov úspešná.

28. Odvolací súd preto pre nesprávne právne posúdenia rozsudok okresného súdu vo výroku I. zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol a vo výroku II., ktorým súd vo zvyšku žalobu žalobcu proti žalovanému zamietol ako vecne správny potvrdil.

29. Okresný súd následne vec nesprávne právne posúdil keď vykonal započítanie ohľadom nároku na vrátenie všeobecnej hodnoty zničenej veci a na vrátenie zaplatenej kúpnej ceny - na tú časť predmetu kúpnej zmluvy, ktorý bol zničený (rozdiel medzi sumou 11.249,04 eur a sumou 4.800,- eur).

30. Podľa § 580 Občianskeho zákonníka ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu. Zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie.

31. Jedným z predpokladov zániku pohľadávok započítaním je, že bol uskutočnený adresný prejav smerujúci k započítaniu (jednostranný alebo viacstranný). Nie je rozhodujúce, či ide o jednostranný právny úkon alebo o dohodu.

32. V danej veci žalovaný neurobil voči žalobcovi úkon započítania si nevyplatennej kúpnej ceny ani žalovaný v rámci svojho tvrdenia nevzniesol na svoju obranu námietku započítania a súd sa preto nemal dôvod započítaním zaoberať. Toto bolo možné len na podklade aktivity zúčastnených subjektov a nie na základe rozhodnutia súdu. Námietky žalobcu a žalovaného v odvolaniach v tomto smere boli preto dôvodné.

33. Z toho dôvodu odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku III., ktorým rozhodol, že žalobca nemá povinnosť vrátiť žalovanému časť kúpnej ceny v rozsahu 4.800,- eur, ktorú vyplatil žalovaný ako kupujúci žalobcovi ako predávajúcemu z titulu kúpnej ceny podľa kúpnej zmluvy zo dňa 08.04.2011, v znení dodatku č. 1 zo dňa 17.10.2011, uzatvorenú medzi žalobcom a žalovaným podľa čl. II/2.2. posledná odrážka - nehnuteľnosť zapísanú v tom čase na LV č. XXXX, v KN Katastrálneho úradu Žilina, správa katastra Martin, obec G. A. R., k. ú. G. A. R. - objekt bývalej žandárskej stanice, súp. č. XX, na pozemku parc. č. KNC 483/1, zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Dôvodom bolo, že neboli splnené procesné podmienky predstavujúce žalobu/návrh.

34. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou sporu bol žalovaný a to v celom rozsahu, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania t.j. prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením v právoplatnosti rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

35. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).